

SLIJEGANJE RAMENIMA

TVRTKO VUKOVIĆ

SADRŽAJ

GLINENI GOLUBOVI	1
Resumé	2
Djed, djed i ja	3
Tišina	4
A gdje je Amerika?	5
U tebi rastu glineni golubovi	6
SVILENI UGRIZI	7
Krumpiraste tun tajne	8
Luda	9
Plastični dodiri	10
Svileni ugrizi	11
Koža na ledenom metalnom rukohvatu	12
Atmosfera	13
Živi pijesak	14
Let me down knock down	15
Dugo putovanje za kratku povijest slučajnog susreta	16
DRESURA ZA LAKU NOĆ	17

Dresura za laku noć	18
Spektakularna uranjanja I	19
Lako osipanje stvarnosti	20
Parkovi praznine	21
Kolovoz, kolovoz	22
Lijeganje, nesanica	23
Pariz, Texas, Dakar, Zagreb	24
Potpuno nestajanje	25
 SLIJEGANJE RAMENIMA	 26
Zvukovi zaborava	27
Uprezanje centaure	28
Enciklopedija očaja	29
Celuloidno kopile	30
Slijeganje ramenima	31
Tik-tok, u susret plastičnim svitanjima	32
Kontrapunkt, pokušaj oživljavanja	33
Život ide dalje	34
 DESET KUNA ZA HAMSUNA	 35
Vožnja	36

Popodnevna perspektiva	37
Sto godina nagovještavanja	38
Vikend broj 31	39
Umor	40
Deset kuna za Hamsuna	41
ARHIV NEIZRECIVE ŠUTNJE	42
<i>između tebe i kriptograma</i>	43
<i>vilinska prašina redaka</i>	44
<i>arhiv neizrecive šutnje</i>	45
<i>nalik prazničnom putovanju</i>	46
<i>iz jednog kraja u drugi</i>	47
<i>žudiš li da te dotaknem</i>	48
<i>unatoč prezrivoj igri</i>	49
<i>žalosnom pokušaju prevare</i>	50
<i>u stihu koji se dokida</i>	51
<i>legromantskim abrakadabra</i>	52
<i>između tebe i kriptograma</i>	53
O autoru	54
Impresum	55

GLINENI GOLUBOVI

RESUMÉ

Tek noćas u sobi praznih zidova, upleten u najgrublje spletke vlastitog sjećanja razbacane fragmente prošlosti skupljam površno u dosadno dugu rečenicu, koja u bilježnici otvara novo poglavlje, a u meni budi tjeskobu da se o svemu tome nema što reći.

DJED, DJED I JA

Ne mogu se naspavati a spavam godinama. U zgužvanom krevetu od papira i smole, dok mi u ušima i nosu rastu čekinje, sanjam velike bijele svinje s naših livada. Dobar znak, a ti i dalje, zavaljen na terasi u fino rezbarenu stolicu za ljuljanje, šutiš i čekaš da se na prašnjavoj cesti, isprva kao točka a potom sasvim jasno, ukaže masivni teški poniklani stroj za pravljenje kobasica. Kao da ne znaš, ostali smo sami.

TIŠINA

Rasporio sam tišinu
od glave do pete
kao što je djed rasparao svinje
nježno
blistavom domobranskom bajonetom
posred trbuha
svake godine dan uoči Martinja.

U New Yoruku nema kulina
pomislio sam
kao što ni u kući moga djeda
Franje Glavačevića
nitko ne pije Coca-colu
ne slušaju Sonic Youth
niti čitaju Keruaca
a tišinu ne paraju
jer u njoj žive.

A GDJE JE AMERIKA?

Kada sam zakopao prvo sjećanje

bilo je jutro.

Ptice su spavale naglavačke

obješene o nultu fazu dalekovoda

sanjajući New York.

Meni je iz nosa

curila volovska pjena.

Onda sam sjekirom srušio

ogromne metalne nosače,

zemlju natopio mokraćom,

zapalio svinju,

otpjevao bećarac,

uzorao livadu,

po njoj posijao beton,

napio se rakije i benzina,

razbio traktor.

Kada si me pitao

gdje je Amerika

ja sam zanijemio.

U TEBI RASTU GLINENI GOLUBOVI

Šutio si dok su u tebi rasli svi profulani glineni golubovi onog jesenjeg jutra, kad sam napokon shvatio da kroz zrak u nebo fijukne tek nijemi, bezglavi, plosnati tanjur spreman za odstrijel. Šutio si, a oni su legli svoja jaja duboko u tebi, drsko i odrješito, kao što si ti uzvikivao u mikrofoni i potom pucao. Šutio si zagledan u plavkasta krila *Andjela čuvara* s reprodukcije, koji je samo čekao tvoj posljednji uzvik za let.

SVILENI UGRIZI

KRUMPIRASTE TUN TAJNE

Ponekad poželim prebrojati sve razlike
i njihove klorirane neizmjerljivosti
nataknuti na kurac
kao sivog plišanog miša
pred jutro
kada mi okreneš leđa
a da nisi odala krumpiraste tajne
iz sive celuloidne utrobe
kožnog rokovnika.
Sve to prođe za tren.
Onda uzmem tvoju šaku
iz nje brižno izdvojim kažiprst
i s njim po zidu
nevidljivim slovima ispišem:
Sve velike priče završavaju ovako.
A ti već, jebi ga, spavaš.

LUDA

Sjediš na krevetu pored stola
i misliš da za njim gledaš mene
kako pišem pjesmu.

Ali to nisam ja.

Trebala bi znati da u tom
rastrganom vremenu bez daha
ja nisam ja...

...ili se opet praviš luda
kao onda u trgovini
kada si namjerno zaboravila:
po što si došla,
izbrojati krupan novac,
ime autora jutros pročitano eseja.

PLASTIČNI DODIRI

Samo da se ne srušim gledajući
plastične nabore tvojih šarenih
klaunovskih hlača dok nogama stežeš
stolicu kao nečije kukove i govoriš
riječi koje mimo ušiju mile u spužvasti
upijajući eter sobe
jer gotovo da se bojim
crnine nesvjestice
sitnih blještavih zvijezda
žutih koncentričnih krugova
geometrijskog udarca glavom o rub kreveta
ljepljive kose nakon buđenja
vodom natopljenih ručnika
slučajnih dodira rukom
u neizdrživo kaotičnim intervalima.

SVILENI UGRIZI

Pamtim bešumne padove kose,
zimu.

Na stolu pored kreveta:

srebrni pladanj,

čaj bez šećera,

šalice boje pijeska.

Dok se jebemo negdje u sobi sat kuca kao lud.

Tisuću puta zatvarane oči daju istu sliku:

prašnjavi otisci cipela na tepihu,

lajava usta zapečaćena pucnjem,

lice u velikim grimiznim suzama,

sivkasti dan zaglavljen strkom,

rukohvat, smicalica, makrame, ružičnjak,

tik-tak, tik-tak, tik-tak i uzdasi.

Još ležeći znali si govoriti:

tvoji su osmijesi kao svila.

A ugrizi?

Šutjela si, a značenja su se ispisivala sama od sebe.

Sada je drukčije;

vrijeme više nije povijesno.

Tek ponekad

kada se sjetim srebrne njuške aviona

čiji smo uspaničeni let promatrali zavaljeni

u meku travu livade pored nasipa, u predvečerje

kada zamiriše ledeno pivo,

u potpunoj tišini

kada se čuju samo nevidljive bube.

KOŽA NA LEDENOM METALNOM RUKOHVATU

U hodu

dok satima osluškujemo disanje
moždane magme, dok nam u brisu
listovi trnu kao da će otpasti
jezivu hladnoću režemo
šarenim plastelinskim šutnjama.

Klizimo cestom – ledenim povećalom
u kojemu dodiri poput pahulja
na kanalizacijskim rešetkama iščezavaju
brže od riječi,
čija značenja zaboravljam kao obaveze.

Pamtim samo usne
dok na putu kući brojimo
otiske kože
na ledenim metalnim rukohvatima.

ATMOSFERA

I svaka će inertnost
u udovima ili riječima
isteći
kao bijelo uokvireni Closer,
pušten prije nego si
ugasila svjetlo,
skinula vestu i rekla:
tama mi godi
kao šušlava papirnata bezbrižnost
pod prstima, zimi
iza stakla prozora
u toplini pješćanih pokrivača mašte.

A umjesto tišine
ili brutalnog struganja igle
po neispisanom dijelu ploče
sobom će kliznuti
slankasti miris
bespomoćne tjelesnosti.

Točkasta nesvjestica
stizat će prislonjena uza zid
na mjestu velike,
svećane fotografije New Yorka.

ŽIVI PIJESAK

Još danas u tami šutke gutamo
srebrnu foliju učtivosti,
slinavu prazninu ispunjavamo
osmijesima – gluhom mimikom
odavno zaboravljenih iluzija.

Pored nas

ogoljena do srži

stvarnost

kao kakva napuštena zgrada

zaudara mirisom ustajalosti.

Sutra će ovi isti vidici

imati sasvim drugačije horizonte,

sve ostalo,

parafrazirajući D,

bit će tek živi pijesak.

LET ME DOWN KNOCK DOWN

Žvakala si Brooklyn lijevom stranom čeljusti. Cimet, miješano meso, votka-juice, karijes u poodmaklom stadiju, kiša subotom crna poput razmazanog sjenila, poput Ivanine haljine što kroz duboki prorez sprijeda dopušta skriveni pogled na butinu, kiša na prozoru restorana, u zaboravljenoj pepeljari s terase, u kosi čovjeka što pretrčava. Ti si šutjela čeprkajući meso iz zuba. Ivana je meni nepoznatom vještinom haljinu neprimjetno povukla naviše, konobar je okrenut leđima telefonirao, butine su bile bijele i razmaknute. Napokon si otišla u toalet. I dok si tamo kenjajući panično po torbi tražila nepostojeće maramice ja sam Ivanu vozio mokrom cestom sto devedeset na sat bez cilja. Na radiju bez povoda *Let me down easy*.

DUGO PUTOVANJE ZA KRATKU POVIJEST SLUČAJNOG SUSRETA

Putuješ. Djelić tebe, međutim, ostaje tu zametnut u sjećanje o vremenu između osmog i devetog piva prvog siječanjskog svitanja 94. kada smo teškim rečenicama šablonizirana razgovora razbijali debeli betonski zid jutarnje provincijske depresije. I činilo se tada kao da nikad neće prestati to rušenje, kao da ćemo zauvijek ostati zatočeni u tom infantilnom hula-hop obruč, kojega smo skupa sve učestalije okretali nenasno dugim šutnjama. Tvoja je odluka: *idem*, koja sada nenasno zvuči banalno, tada zvučala posve suprotno.

DRESURA ZA LAKU NOĆ

DRESURA ZA LAKU NOĆ

Nekoć smo znali šutjeti o svim stvarima. Dani su prolazili jednolično kao šuštavo listanje magazina u hladovini ne tako starih čempresa, u pletenim stolicama od šibe, uz pivo s letimičnim pogledom na kotrljajuće smeće što je promicalo s vjetrom. Trudnice su nosile košulje boje tvoje kupaonice i ja sam ih zbog toga volio više od nedočitane Flannery O'Connor prije spavanja, više od crne ruske košulje koja se lako pegla, puno više od nogometa, francuske salate oko božića, jutarnjeg jebanja.

Grad je tada bio gigantski mrkvasti joint koga smo pušili kao ludi. Suha usta smo ispirali ispod otvorenih pipa lica u prolazu čije smo obrise zaboravljali istoga trenu. Znali smo preko trideset svjetskih jezika i takve su nas stvari zabavljale kao i sve druge celofanske laži zamotane u rastrganim popodnevnim šetnjama. Nismo se ljubili, bili smo suviše spori za to.

Onda je, nekako iznenada, po nama počela padati rascvjetana, ljepljiva topola kao snijeg, kao kiša papira iz njujorških ureda na samu Novu godinu. Strašan prizor opisala si mi kasnije, puno kasnije na papirnatim porukama bačenim preko četiri reda stolica ili u pismima s Juga na koja se nikako nisam mogao naviknuti.

Sada već jesam. Dok ih čitam u mene ulazi umorni suputnik Sancho Pansa i govori mi: Naše sudbine imaju dva lica istine baš kao što ga imaju cenzurirani spot Benettona ili legendarni Traktat o pismenima o čijem se autoru svašta nagađa. Uostalom, dvadesetih je godina nešto slično naslućivao sada već mrtvi F.K, čiji sam lik dao preslikati na majicu i čije me priče ponekad obore s nogu.

SPEKTAKULARNA URANJANJA I

Razmišljam o I. Njena su noćna plivanja spektakularna i kičasta kao Broadway, troma kao kaldrma i nezaboravna poput hlapljivih pivskih proždiranja u legromantska jutra prilikom sjajnih pionirskih ekspedicija na oštre rubove predgrađa. To i nisu plivanja; površina bi uvijek bivala nedirnuta (ta njena klinasta, kosa uranjanja), rahle obline obale suhe i negažene, odjeća obješena o stablo i zaboravljena kao lisičja koža u lovu.

Kad god joj govorim; "Volim tvoje grudi", mislim na proljeće koje mjesecima kasni u grad. Tada zajedno na nekoj zaleđenoj terasi zbrajamo samo potpune neizvjesnosti. S vodenim stalaktitima u Coca-coli naša usta vode žestoki rat.

A nekada davno dok je I bila tek pleteni naramak želja, u sezoni prezrelih šparoga znao sam ponekad presresti umornog Supermana s morskim spužvama za osvježanje i povicima: let's go. To su bila vremena: Strangersi u Hrvatskoj, *Grlom u jagode* u repriznom terminu, dijapozitivi s Raba na zidu dnevne sobe pored Müllerovog goblena, koga su M i T bockali u dokolici nakon prebrođenih financijskih kriza, noćne polucije ukrašene slatkastim buđenjima.

Danas, kada bi proljeće trebalo za koji tren doletjeti na jastucima automobilskih isparenja, negdje u baršunastoj samoći razapete kreativnosti I uranja, ovaj put tehnikom svijeće, u tvrdo tkivo prve rečenice, kao dijamant.

LAKO OSIPANJE STVARNOSTI

Jug. Jug i more; kameni arhipelazi vječnosti ustoličeni na obroncima malog strateškog značaja i reducirane povijesti zapisane u opširnim monografijama bez imenskog kazala, i ti na balkonima hipokorističke mahnitosti što se u jaru neistrošive dosade zabadaju s cvijećem i klaustrofobičnim vidicima na plaže; plaže – ravni u potrazi za preplanulim avanturama.

Pitam se ledenohladnom, šuštavomjehurastom retorikom stereotipnih spotova: tko osim tebe može progutati desetodnevne regrutacije očaja, monofobična načela organizacije, prazan mjeh u trenucima hlapljive žeđi na proputovanju kroz grad kome osim imena znaš još samo broj požutjelih palimpsesta položenih u mračne izloge muzeja širom zemlje, tko osim tebe alge suši kao duhan?

Svi odgovori nalažu: točan datum povratak uredno zabilježen voodootpornim flomasterom crvene boje, lako osipanje stvarnosti pred večer, kumulativna sjećanja s karakterističnim mirisom šutnje, sobu s pogledom, razrušen krevet, arhaični muk jutra, aluminijski držač ručnika, plastično kućište televizora, kiselo mlijeko, bijeli kruh, dug dim cigarete, uštogljen prozorski horizont, brz rasap linearnosti s mišlju na ledene slapove nesižejnih vertikalala.

PARKOVI PRAZNINE

Ono što na koncu ljeta mogu sa sigurnošću ispisati kao pouzdani dokument praznikovanja jedino su štura imena odredišta, točkaste kartografske skretnice flomasterom iscrtanih ruta, sjenoviti parkovi praznine na proputovanju kroz bespuća očiglednosti. A onaj eterični osmijeh na pragu neke stare građevine, ispod oboda jeftinog slamnatog šešira, u prolazu, u mimoilaženju, u dokolici jednog beznačajnog podneva izmiče riječima kao mornaru jegulja.

KOLOVOZ, KOLOVOZ

Kao u kinu, zauzimam svoje sjedalo pored prozora i čekam onaj prvi trzaj od kojega se žestoko uzdrma utroba, iako već tada znam: neće tu biti nikakva približavanja. Tek nijemi film pejzaža na odurnom staklu kupea i baršunasta kalipedijska na licu trudnice preko puta. A kada u sumrak slike postanu krotke i nemoćne, kada dnevne bube utihnu i zamjeni ih samo jednolično kloparanje kotača, kada glava one žene oteža i klone... ništa, nikakav znak neće nagovještavati: kolovoz, borovinu, strah, san, san.

LIJEGANJE, NESANICA

*Danas, sutra, mjesecima, godinama,
uvijek je, uvijek isto. Budim se ujutro
i nemam hrabrosti da izađem iz
kreveta. Tko će mi pomoći da se
prodrmam?*

Sofija Tolstoj

Kao potrošene tramvajske anegdote dani pucaju jednoličnošću žešće no ikada. Prvo jutarnje pišanje isto je kao i drugo, kao, uostalom, i zaboravljeni sendvič u hladnjaku, jutarnja kava, prelistavanje tiska, obvezno predavanje, odlazak u birtiju, žučna polemika o nebitnom, skitanje ulicama, iščekivanje važnog susreta, vraćanje starog duga, kupovina knjige, ručak, popodnevna kava, čitanje Šalamuna, Fuentes, Solara, I. B. Mažuranić, pisanje pjesme, prekucavanje pjesme, gledanje Dnevnika, odlaženje na pivo, pogledavanje na sat, posljednje pišanje, lijeganje, nesanica, pomisao na smrt.

PARIZ, TEXAS, DAKAR, ZAGREB

Jutro se kroz zgusnuto platno zastora uvlači u sobu poput depresije. Wendersov Pariz-Texas na pola puta, uostalom, kao i Jamahin vozač relija Pariz-Dakar, umire u plastičnoj kutiji televizora uokviren u crni pucketajući ekran kao partecet u izlogu videoteke. To naprasno nestajanje u ustima probudi okus pečenih badema i soli, čokoladnog frapea i cigareta, okus kože, trbuha, grudi, prepona, a zatim kao i koncentrirani mrak iščezne u patetičnim zvukovima svitanja. U Parizu, Texasu i Dakaru ljudi su tog jutra gledali *Until the end of the world*.

POTPUNO NESTAJANJE

Unatoč poljupcima – kada se u neodredivoj daljini stišava ritmični aplauz, kada me netko nepoznat, u potpunom zatamnjenju, iza zavjese, prima pod ruku i odvodi, kada se u ustima okus sudbonosnosti miješa s okusom buđenja, kada se budim opipljiv, zapetljan u plahte, bez daha, kada me vlastiti opstanak počinje ozbiljno zabrinjavati (jer nisam li samo prividnost, tek sjena svojih pokreta) – zaboravljam i nestajem.

SLIJEGANJE RAMENIMA

ZVUKOVI ZABORAVA

Tamni zvukovi zaborava.
U glavi vrtim srednjoškolski film
o putenim dekolteima
prosutim među
zelenim panel pločama stolova,
dvosmislenim pogledima i osmijesima,
uzavrelih papirnatih porukama
što su putovale
znojnim rukama adolescencije.

Rečenica: *Petrarca piše sonete*
nekada davno izgovorena
suhim ustima supijana profesora
dopire u sjećanje baš sada,
kada u zadimljenom kutu birtije
pokušavam dodirnuti grudi
bezimene ljepotice
nadahnuto joj obrazlažući
deplasiranost metra
u suvremenoj lirici.

UPREZANJE CENTAURA

Ulice sve više liče jedna na drugu.
Nezgrapna sjećanja
neka označena mjesta
pretvaraju u crkve nijemih ikona
čija drvena lica konzumiram
kao plastičnu TV-trakavicu
lako, bez otpora
čekajući da metastazirajući kič pojede
sivo mrežasto tkivo memorije.

Takve se stvari događaju svaki dan.
Uostalom kao i cijelonoćno
uprezanje Centaura
u trošna slavonska kola
kojima sam ne jednom
kroz blato ili prašinu
putovao na najudaljenije njive i
šarene vašare stoke, kandžija i noževa.

Ovaj teško probavljivi, iskičeni
flash back
tekst ipak upija u sebe
lakše i prirodnije
nego ja sva obezglavljena i mučna sjećanja.

ENCIKLOPEDIJA OČAJA

Sve što ispisujem
kilavi je jauk u epohi šutnje,
frizirani kompas za brz,
precizno usmjeren
odlazak u potrošeno...

...prepisujem, bestidno prepisujem
riječi, cijele rečenice, a one se,
kao na ulici, kao u literaturi,
nude ovom prezentu u kome se
brutalno sažima očaj
o kome bih mogao napisati Enciklopediju
kada već ne bi postojala:
Enciklopedija mrtvih, Enciklopedija
ništavila, Enciklopedija hrvatskog
leksikografskog zavoda, Enciklopedija
sporta, Enciklopedija sobnog bilja...

CELULOIDNO KOPILE

Sada već sanjam svoje prašnjave rukopise
i bojim se, panično se bojim
bijelog tijela tog celuloidnog kopileta
što me nijemim glasom iz pretrpane ladice
doziva kroz noć.

(Bože, pa te su riječi žive zakopane).

Potom se budim

i još sanjiv sjedam za stol,

uranjam u uspomene.

A kada se iz tog dubokog čitanja prenem
vani već sviće:

prvi zvukovi prometa,

učestalo bijeljenje krajolika,

kiša, rijetki prolaznici u žurbi;

i sva se proturječja stapaju

u glatku harmoniju laži.

(Pod rukama, kao na filmu, odrastanje).

SLIJEGANJE RAMENIMA

Riječi nestaju s papira. Poput bezličnih negativaca B-produkcije iščezavaju u anonimnosti, riječi o njoj bezbroj puta preformulirane u mehanizmu sjećanja. Potom iskrsnu nove, primjetno drukčije, iz mračnog podruma banalnosti – besmislene, patetične, neshvatljive. I ostaju, poput pobačaja nevoljko zabilježene u šturom otisku olovke, bezimene s datumom: siječanj 93.

TIK-TOK, U SUSRET PLASTIČNIM SVITANJIMA

Odavno sam pojeo svoju prvu metajezičnu svinju; gradski su kitovi spavali dok su mi u ustima hrskale njene prepečene uši. Noćas, u ljepljivom naručju skiciranog raspoloženja stvari stoje sasvim drugačije: plastičnu galeriju ulice nagriza opaka plišana životinja tvojih vrelih hlačica, skafanderi ovaj put ostaju po strani, jezična semantika pluta po gustoj pučini senzualnog, bedra ti mirišu na netom ispečene kifle s kojih ponekad u tami sobe pohlepnim jezikom otapam isprepletenu arabesku skrutnute soli i razmišljam kako u tom trenutku lako, sasvim lako zaboravljam uštogljene paradigme, sintagme, pregrube horizontale, vertikale, dijagonale i kako ti kasnije u pjesmi, najčešće svjesno, poklanjam bespomoćnu ulogu sugovornika.

KONTRAPUNKT, POKUŠAJ OŽIVLJAVANJA

Prvi put za bilo što ne postoji:
udisanje tišine,
toplina zlaćane postelje zimi,
na prašnjavim policama otisci
odavno zaboravljenih knjiga,
pješčani završeci neprohodanih plaža,
samoća.

Subjektivnost je sapun
na vlažnom mozaiku keramičkog
poda kupaonice, riječ
kontrapunkt moja je posljednja
jezična fascinacija.

Ispruženi udovi po osunčanom
betonu stubišta
ove su veljače samo još jedan
bijedni pokušaj oživljavanja.

Sretnim ulicama
danas prolazim nostalgican,
prisjećajući se tek spokojnih
fragmenata letargije, s novim
mislima uronjenim u teška
nervozna buđenja.

ŽIVOT IDE DALJE

Zaboravljam na AG.
i na GP, zaboravljam
na N.
Prošlost je ionako mrtvo vrijeme
pokopano
u bezdatumskim sjećanjima
od kojih se grči utroba.

Zaboravljam na A,
A kojemu ni sam ne znam smisao
ili smislove
razasute u šarenu lepezu
imena
događaja
bilo čega.

Život ide dalje –
rečenica je koju ispisujem
zaboravljajući na pernatu lakoću
kojom se izriče.

Zaboravljajući na kontekst ispisujem redom:
svjetlost je staklena,
kompjutor je u pudru,
polje marcipana je klasično,
oltar je pepeo.

Nisu li činjenice mučne i dosadne?
zapisao je prije mene
Nicolas Born davne 72.
u pjesmi *Tri želje*.

DESET KUNA ZA HAMSUNA

VOŽNJA

Blješte cinične reklame u pretrpanim izlozima provincijskog neukusa. Kroz prljavo i zamagljeno tramvajsko staklo, na potezu Trg bana Jelačića – Frankopanska ulica, život zvuči kao dobar eufemizam za: otopljeni blatni snijeg umire pod užurbanom svakodnevicom domaćice, poštara, referenta, sekretarice, sveučilišnog profesora, pjesnika. Ili eufemizam za: sklupčani starac na stubištu, beskućnik iznad sive metalne kante za smeće, osiromašeni prognanik u zlatarni prodaje prsten, majka bez posla dijete odvlači od čokoladnog kolaža “Nestle, Milka, Kolumbo”, u Mesničkoj parkirani BMW zapisava pas gospođe u bundi od nerca.

POPODNEVNA PERSPEKTIVA

Okvir prozora nudi prividnu živost. Mrtvilo u meni zavaljeno u drvenu domsku stolicu broji tramvaje za Novi Zagreb između pet i šest popodne. Beskrajno patetični verterovski sindrom misli svrstava u niz bezuspješnih pokušaja pronalaženja izlaza. Tramvajska kruženja gutaju vrijeme solidnim tempom. U šest pada prvi mrak, ništa se više ne vidi na obzoru. U okviru prozora sada čuči ono isto mrtvilo što u meni zarobljeno nudi perspektivu poodmaklog karcinoma.

STO GODINA NAGOVJEŠTAVANJA

Zgužvana posteljina otpuzi s kreveta. Kroz otvoreni prozor veliki kišni oblaci ulaze u sobu, u usta, nos, uši, oči. Ligamenti u gipsanoj čahuri i Marta u prolazu, iznošeni 501 na stražnjici neznanke, alternacije jata i Stankova Enciklopedija ništavila u Republici broj 9-10 (rujan-listopad 90), zatim uhlađa na stropu upletena u paučinu, ostaci hrane na pretrpanom stolu i Sistersi u sobi pored, koraci na hodniku i kucanje na vratima nagovještavaju Sto godina samoće u ruci mog bezbrižnog prijatelja.

VIKEND BROJ 31

Ivan je mrtav. Cecilija ima psa. Zove se Lucky. Marina je operirala tumor na maternici. Baka kuha juhu od paradajza. Mrzim juhu od paradajza. Danima jedem samo jaja. Mesa nema. Volim jesti meso. Vikendom nema struje. Struja je skupa. Život je jeftin. Susjedi su debeli i dosadni. Grad je porušen. Kuća je čitava. Birtije su prazne. Policijski je u jedanaest. Zagreb je privlačan. Vlak polazi u tri. Stvari su spakirane. Odlazim. Dočekat će me Neda. Neda je lijepa. Zadovoljan sam.

UMOR

Puške, pištolji, šarene uniforme, šlageri, izvezeni grbovi, unaprijed napisani epitafi, loši govornici i iscrtane karte odjednom su me umorili kao nekakva iznenadna bolest. Čuo sam negdje, retorika je lijek za slabost i meni umjesto sivkaste pjene iz usta naviru riječi. Možda ih netko prepozna i pokaže, možda se zaglave u lijenim otkucajima ovog vremena. Živo me zanima tko će primiti sve te penetracije.

DESET KUNA ZA HAMSUNA

Lijepo uvezane knjige na policama antikvarijata, miris patine, uspomena, povijesti zabilježene krasopisom u patetičnim posvetama za razne prigode. Potom miris napuštenosti, samoće, bespomoćnosti, da i miris siromaštva što se tako brutalno i nezadrživo uvlači u misli kao i molećljiva rima "Deset kuna za Glad od Hamsuna" izgovorena ustima uspaničena starca koji se od uspomene na dvadeseti rođendan svjesno odvajao paradoksom prepunim gorčine.

ARHIV NEIZRECIVE ŠUTNJE

1.

između tebe i kriptograma
kontinuitet pravilnost i
glatka morfologija labirinta,
u sobi neugašen TV, u ruci
koja trne *golmanov strah od jedanaesterca*

a nepredočivo padanje u san
kome se predaješ nakon prve
pročitane stranice zamišljam
kao *roman rijeku* ili kao
trenutak pravog osjećaja.

2.

vilinska prašina redaka i
deset nestajućih stihova,
gram nedovršenih misli i
jesenji sumrak alkemijska su
formula za lako prisjećanje:

na dugo putovanje s juga
s jasnim osjećajem strepnje
zbog neistraženih polica
tvoje knjižnice i zbog zbrke
oko umrljane plahte.

3.

arhiv neizrecive šutnje
zbraja zaboravljene uspomene
kao kruške: Krk-ljetovanje,
Igman-zimovanje, Strizivojna
-krivaj, New York-

ipak, nisam li jednom prilikom
u N.Y. Public Library, listajući
do kasna neku staru knjigu
zaspao sanjajući: *pustu zemlju,*
on the road, zbogom oružje.

4.

nalik prazničnom putovanju
izbljedjela slika događaja
vezanih uz... o kojima si me
obavještavala baroknim
razglednicama iz...

o tome što je skriveno u
meni dok ispisujem točkice
umjesto slova ne mogu govoriti
a da ne umrem ponavljajući
ponovljeno o već ponovljenom...

5.

iz jednog kraja u drugi
putujem isključivo ljeti kada
zapara ima miris avanture
a znoj mitsku auru jalovog
Amora u bermudama.

no, jeftina ugoda hlađenja
dopušta tek dostojanstveni
kutak samoće i pogled na
uzavrelu paradigmu tijela
koja se stapaju.

6.

žudiš li da te dotaknem
rukom koja je pisala ono
što si hlapljivo čitala
onoga dana kada si jednostavno
zaboravila izribati kadu.

kadu u kojoj si čitajući
bezbrižno mislila: tko je
prvi počeo, odakle mu pravo,
a gdje sam tu ja, zašto su
rečenice tako pahuljasto meke.

7.

unatoč prezrivoj igri i
besramnim naborima tvoje
haljine ja sam stanovao
kat ispod gutajući red
po red zadane lektire.

i rastao sam, kao zajednička
grobnica punio sam se mrtvim
značenjem čija se trulež
kiti šarenim aranžmanima,
lijepim cvijećem kompetentnosti.

8.

žalosnom pokušaju prevare
ti pokušavaš dati značenje,
ali svi su redovi već ispisani
i nemaš kamo. sama si kao
Pale sam na svijetu.

ipak, napisat ćeš svoju
kratku intimnu osvetu
cenzurirajući pikanterije
s nadom da ćeš jednoga dana
nešto i objaviti.

9.

u stihu koji se dokida
mogu biti samo tvoja
panična nestajanja i pokoji
osmijeh na rubu mucanja
u trenutku krajnje nelagode.

a kada se vratiš nijema
šutnja se popunjava britkim
poricanjem, i ti naglo
odustaješ od: šetnje, kina,
kupovanja knjiga, itd.

10.

legromantskim abrakadabra
zatvaram labirint gnjilih
nadanja. jer tko bi njime
osim tebe i mene zaželio
ikada proći.

tko bi rekao: abrakadabra
i prepustio se gležnjevima
da ga vode nepropusnim
branama hermetizma u
svijet izmučene mašte.

11.

između tebe i kriptograma
vilinska prašina redaka i
arhiv neizrecive šutnje
nalik prazničnom putovanju
iz jednog kraja u drugi.

žudiš li da te dotaknem
unatoč prezrivoj igri i
žalosnom pokušaju prevare
u stihu koji se dokida
legromantskim abradakdabra?

Tvrtko Vuković

Rođen 1969. godine u Slavonskom Brodu. Radi kao docent na Katedri za noviju hrvatsku književnost Odsjeka za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Bio je predsjednikom Goranova proljeća, središnje nacionalne pjesničke manifestacije. Pjesme su mu prevedene na nekolicinu stranih jezika te su uvrštavane u sve važnije antologije i preglede suvremenog hrvatskog pjesništva. Objavio: *Slijeganje ramenima* (1995), *Off line : panorama hrvatskog pjesništva devedesetih* (2001), *Golmanu, lovcu i šumaru* (2002), *Svi kvorumaši znaju da nisu kvorumaši* (2005), *Ljubi Žižeka svoga* (2009), *Muzama iza leđa : čitanje hrvatske lirike* (2010), *Tko je u razredu ugasio svjetlo? : predrasude, stranputice i moguće promjene u poučavanju i proučavanju lirike na primjerima Cesarićevih pjesama Voćka poslije kiše i Pjesma mrtvog pjesnika* (2012) te više od stotinu znanstvenih, stručnih i preglednih radova s različitim opsegom interesa od teorije do književne interpretacije. Živi u Zagrebu.

Biblioteka Online

knjiga 83

Tvrtko Vuković

SLIJEGANJE RAMENIMA

© 2011 Tvrtko Vuković

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2011, 2015

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Aleksandra David

Urednici

Krešimir Pintarić
Dario Grgić

Fotografija

© Krešimir Pintarić

ISBN 978-953-7669-32-4 (HTML)

ISBN 978-953-345-339-2 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-340-8 (PDF)

ISBN 978-953-345-341-5 (MOBI)

Prvo izdanje

Meandar, Zagreb, 1995.

Knjiga je objavljena uz financijsku potporu

Grada Zagreba i Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

